rood

Frans Timmermans speelt mee om te winnen

06 Mei Li Vos en haar #Vrolijklinks

14 Lodewijk Asscher: gelijke kansen voor kinderen

16 In memoriam, herinneringen van Wouter Bos aan Wim Kok

22 Nelleke Vedelaar als partijvoorzitter: een strijdbare verbinder

01

Beeld Miguel A. Lopes

Inhoud

06 **Mei Li Vos is terug**
'Onder de hashtag Vrolijklinks gaan we er een optimistische campagne van maken'

08 **Frans Timmermans**
Interview met de man die vast van plan is de Europese wedstrijd te winnen

14 **Lodewijk Asscher**
wil de dromen van kinderen waarmaken

16 **In memoriam**
Herinneringen van Wouter Bos aan Wim Kok

22 **Interview Nelleke Vedelaar**
De partijvoorzitter wil weer gezelligheid en saamhorigheid

26 **De rode pen**
Drie PvdA'ers over hun favoriete politieke boeken

11 **Fondsenwerving**
Acties om de komende campagnes te steunen

12 **PvdA-Breda**
wil de overgang naar duurzame energie eerlijker maken

13 **PvdA-Actiecentra**
Niet praten maar doen

20 **Een mooi idee op europa2019.pvda.nl**
Kerosine voor vliegtuigen belasten

21 **Jan Schuurman Hess**
trekt weer door het land, dit keer op de fiets

28 **De column van Lodewijk Asscher**
Terugblikken & vooruitkijken

Colofon

Partij van de Arbeid
Rijswijkseweg 60
2516 EH Den Haag
020-5512155

Samenstelling en redactie:
Frederieke Jongbloed
Eindredactie: Roselie Kommers
Vormgever: Jasper Huitink

Aan dit nummer werkten mee:
Lodewijk Asscher, Wouter Bos, Erwin Buter, Nynke de Jong, Gert Hage, Jan Schuurman Hess, Martijn de Kort, Nelleke Vedelaar, Maarten Wiedemeijer, Michiel Zonneveld

Fotografie:
De Beeldredaktie, Ilona Hartensveld, Frederieke Jongbloed, Miguel A. Lopes, Raymond van Olphen, PES, Ruud Pos, Stefanie de Ruiter, Bibi Veth, Vincent Mentzel/De Beeldunie

Lithografie en drukwerk:
MediaCenter Rotterdam

Rood verschijnt onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur. Overname van (delen van) artikelen, foto's of illustraties alleen na uitdrukkelijke toestemming van de uitgever.

FSC
www.fsc.org
RECYCLED
Papier gemaakt van gerecycled materiaal
FSC® C007048

Nieuws uit de partij

E-mailadres

Bij ons is er geen e-mailadres van je bekend. Wil je op de hoogte blijven van het laatste nieuws? Geef het ons dan door via ledenadministratie@pvda.nl ■

mijn.pvda.nl

Mijn Pvda is het kloppende hart van de vereniging. Activeer snel je account, ontdek alle nieuwe mogelijkheden en lees de beste campagne-tips & -tricks. Campagne-coördinatoren opgelet! Gebruik mijn.pvda.nl om je acties op te zetten, zodat je leden en vrijwilligers de mogelijkheid geeft mee te doen. ■

Congres

Kom naar het grote verkiezingscongres op 19 januari in Den Bosch. Een dag vol inspirerende mensen, leuke ontmoetingen én het startschot van een strijdbare campagne. Samen stellen we de lijsten voor de Eerste Kamer en het Europees Parlement vast. Ook stellen we ons Europese verkiezingsprogramma vast. ■

Campagne voeren!

Er komen komend jaar drie campagnes aan en alle hulp is van harte welkom! Kan je helpen met bijvoorbeeld belacties of langs de deuren gaan? Meld je dan bij je lokale PvdA-afdeling. ■

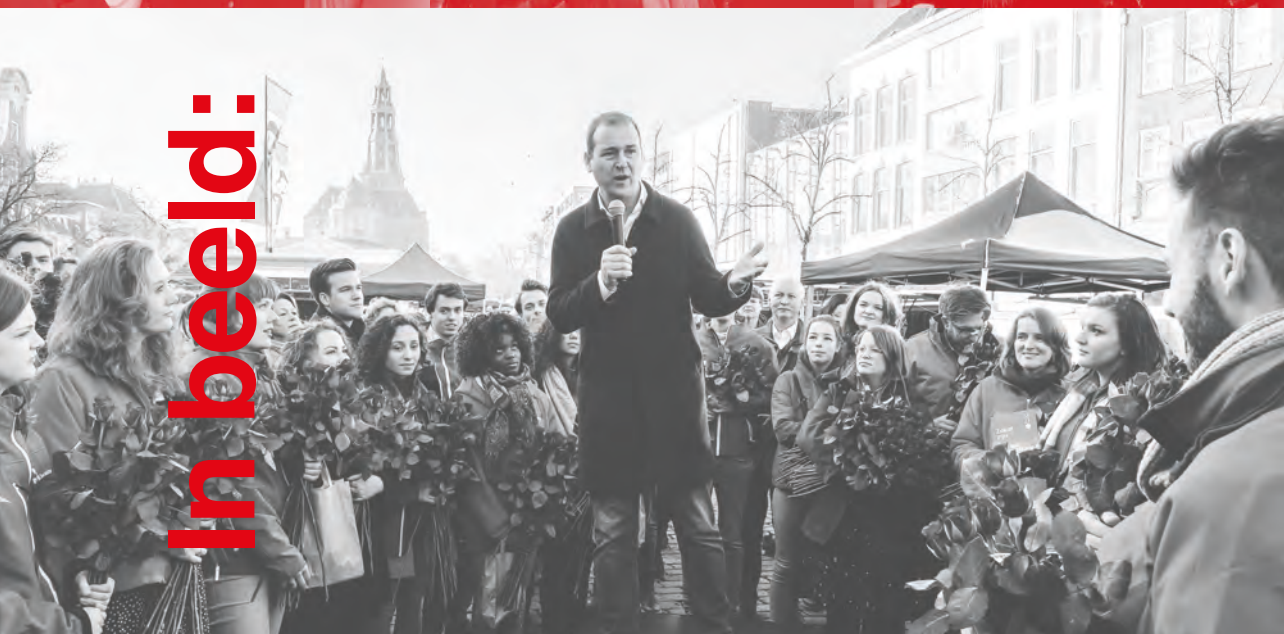

In beeld:

Voorwoord

Beste lezer,

Het doet me ontzettend goed dat we je, na dik twee jaar van afwezigheid, weer een gloednieuwe versie van *Rood* kunnen aanbieden.

Het ledenblad van onze partij is daarmee terug. Voor mij staat deze uitgave symbool voor méér. Dat we als partij in de lift zitten. Dat we een goed jaar achter de rug hebben waarin we als vereniging met elkaar hebben laten zien dat we naast mensen gaan staan, opstaan tegen onrecht en strijden voor bestaanszekerheid en vooruitgang voor iedereen.

Zoals in oktober toen we samen met leraren, agenten, verpleegkundigen en al die anderen uit de publieke sector demonstreerden voor meer investeringen en betere arbeidsvoorwaarden en tegen afschaffing van de dividendbelasting. Of in november tijdens de herindelingsverkiezingen, waarin we mooie resultaten hebben behaald. We hebben laten zien dat onze idealen springlevend zijn en we de weg omhoog weer hebben gevonden.

Dankzij jullie, de leden die het hart van de partij vormen, is dit mogelijk. Ik heb daarom enorme waardering voor al die leden die onvermoeibaar de straat opgaan of onze partij op een andere manier ondersteunen.

Dit geeft mij goede moed voor komend voorjaar, wanneer er weer veel op het spel staat bij de Provinciale Statenverkiezingen, Eerste-Kamerverkiezingen, Waterschapsverkiezingen en in mei tijdens de Europese Parlementsverkiezingen waarbij we onder aanvoering van onze Frans Timmermans voor een geweldig resultaat gaan. Ik wens je veel leesplezier en hoop je te zien op ons congres op 19 januari. ■

Met rode groet,
Nelleke Vedelaar

#Vrolijklinks

Tekst Erwin Buter
Beeld Ilona Hartensveld

@meilivos

Een bekend PvdA-gezicht keert volgend jaar terug in Den Haag. Mei Li Vos was twee keer eerder lid van de Tweede Kamer en zal in het voorjaar van 2019 de lijst aanvoeren voor de Eerste Kamer. De leden verkozen haar boven Ruud Koole, Esther-Mirjam Sent en Jeroen Recourt. Rood sprak met haar.

Interview

“ Als we niet oppassen krijgen we Amerikaanse toestanden op de werkvloer

Mei Li Vos: ‘Nadat Nelleke Vedelaar in een Haags café de uitslag aan ons vieren bekend had gemaakt, was ik de eerste minuten vooral beduusd. Ik had niet verwacht dat ik zou winnen. Je hoopt het natuurlijk wel, maar de anderen hadden ook een goede campagne gevoerd. Op het moment dat je dan tegenover de partijvoorzitter zit en je niks meer kunt doen, slaan de zenuwen wel even toe, ja.

Terwijl ik daar zat dacht ik terug aan mijn lijsttrekkerscampagne - Energie en Idealen - en aan mijn campagneteam. Ze ondersteunden me als ik met de andere kandidaten het debat aanging bij de afdelingen, ze hielpen me met de online campagne en ik kon ze dag en nacht bellen voor advies. We hebben overigens ook veel lol gehad, dat geeft zo’n campagne extra schwung. Tijdens de debatten gaf ik aan dat als ik in de Eerste Kamer word verkozen, ik me hard wil maken voor álle werkenden in Nederland. Steeds meer mensen werken met een nulurencontract, als payroller, zogenaamd zelfstandige of belanden van de ene tijdelijke baan in de andere zonder zicht op vast werk. Weer anderen werken voor een platform als Uber of Deliveroo, zonder ooit een werkgever te spreken.

Als we niks doen, werken en wonen steeds meer mensen in een Nederland zonder enige sociale zekerheid. Dan krijgen we ook hier Amerikaanse toestanden op de werkvloer: mensen met een flexibel contract hebben straks geen enkele zekerheid meer als ze hun werk verliezen of ziek worden. Dat is te gek voor woorden. Dat kan de PvdA niet laten gebeuren.

In de Eerste Kamer hebben we wel degelijk de macht om dit te voorkomen. Senatoren mogen de wetsvoorstellen beoordelen, die al door de Tweede Kamer zijn aangenomen. Aan de overkant van het Binnenhof heeft de rechtse coalitie het misschien voor het zeggen, maar in de Eerste Kamer straks niet. De PvdA-fractie zal onder mijn leiding ieder voorstel opnieuw met een sociaaldemocratische bril bekijken. Premier Mark Rutte hoeft niet op ons te rekenen, zei Lodewijk Asscher al. Dat ben ik volledig met hem eens. Sommige mensen vinden dat wellicht politiek, en dat klopt. De Eerste Kamer is immers altijd politiek geweest.

In de Senaat trek ik straks op met de linkse bondgenoten, of het nu progressieve politieke partijen zijn of anderen buiten het Binnenhof, zoals de vakbonden. We delen immers dezelfde idealen: ruimhartige publieke voorzieningen voor iedereen, betaalbare woningen en goed werk waar je goed van rond kunt komen. We delen de afkeer van het eigenschuld-dikkebult-denken van de neoliberalen. Zelf zeg ik altijd dat, als je het zo bekijkt, 60 procent van alle Nederlanders gewoon een sociaaldemocraat is. Dan helpt het als je binnen en buiten het parlement de krachten bundelt. En ja, steeds vanuit onze idealen. Er valt nog veel te winnen voor de PvdA.

Nadat Nelleke de uitslag had voorgelezen volgde ook direct de omslag. Opeens bén je lijsttrekker. Radio 1 en ANP stonden te wachten, ik mocht de volgende dag naar Spijkers met Koppen en gelijk door naar de actiedag in Groningen. Inmiddels is het stof neergedaald en maken we ons op voor de komende campagne. Die ga ik voeren met een heel mooie kandidatenlijst, waar ervaren en goede, nieuwe mensen op staan. Ik ben ontzettend blij dat de medekandidaten voor het lijsttrekkerschap ook op de lijst willen. Het is een eer dat ik ook hun aanvoerder mag zijn.

Als team staan we klaar voor de campagne. Zelf wil ik voor de verkiezingen van 20 maart iedere provincie hebben bezocht. Je zult me met de lijsttrekkers voor de Provinciale Staten met rozen langs de deuren zien gaan. Onder de hashtag Vrolijklinks gaan we een optimistische campagne voeren, als partij waar mensen weer graag op stemmen. Omdat we ook een partij zijn van aardige mensen, die dagelijks laten zien wat sociaaldemocratie betekent.’ ■

Dat ze een dochter is van een Chinees-Indische moeder en Nederlandse vader komt terug in haar naam: Mei Li Vos. De 48-jarige studeerde en promoveerde als politicologe in Amsterdam en werkte onder meer voor het ministerie van Algemene Zaken. Ze was in 2005 een van de oprichters van vakbond AVV en schreef columns voor Vrij Nederland. In 2007 kwam ze vanaf plek 38 op de lijst alsnog in de Tweede Kamer voor de Partij van de Arbeid. Na een onderbreking van twee jaar trad ze in 2012 opnieuw toe tot de Kamer. Daar voerde ze het woord over onder meer wetenschapsbeleid, zzp’ers en het midden- en kleinbedrijf. Vos was ook lid van de commissie die onderzoek deed naar het debacle met de Fyra.

Na de verkiezingen van 2017 werd Vos opnieuw bestuurder bij AVV. Daarnaast was ze commentator bij radioprogramma’s als Dit is de Dag en De NieuwsBV. Ze werkt een dag in de week voor groengasbedrijf Orangegas.

Vos woont in Amsterdam met vriend en dochter, die voor haar volgers op Twitter bekend is als Kleine Vos. “Kleine Vos houdt me met beide benen op de grond. Zij vertelt aan het eind van de dag wat echt belangrijk is in het leven: genoeg knuffelen.”

Frans Timmermans speelt mee om te winnen

Tekst Gert Hage
Beeld PES

Interview

Omdat ‘de ziel van Europa op het spel staat’ is Frans Timmermans vastbesloten Jean-Claude Juncker op te volgen als voorzitter van de Europese Commissie. Een interview met de man die het risico niet mijdt. Over Europa’s fundamentele waarden, het opkomend nationalisme en het gevoel van machteloosheid en onvrede bij veel Europeanen.

Het was geen gemakkelijk besluit. Zijn leven lang heeft Frans Timmermans hard gewerkt. Als diplomaat, minister en nu als eerste vicevoorzitter van de Europese Commissie – altijd onderweg, lange dagen en weinig tijd voor zijn nog jonge gezin, Werd het niet eens tijd meer aandacht aan hen te besteden? Was het niet verstandig te kiezen voor een rustig, aangenaam bestaan in de luwte? Hij sprak erover met zijn vrouw Irene, op een schaarse vrije avond, thuis op de bank in het dichtbij Brussel gelegen Tervuren. Ook zij twijfelde. ‘Je hebt nu aan zes verkiezingen meegedaan, het is mooi geweest, je hebt je bijdrage wel geleverd, dacht ik zo,’ zei zij. Timmermans knikte instemmend, tot het gesprek plots een andere wending kreeg. Timmermans: ‘We kregen het over vrouwenrechten, over de rechtsstaat, het klimaat en – dat vooral – over de toekomst van onze kinderen. Ineens zei Irene: ‘Wat nou Frans, als het misgaat met Europa en onze kinderen vragen je over tien jaar: “Pappa, wat deed jij toen?”’

Die opmerking gaf voor hem de doorslag. Timmermans kandideerde zich voor het lijsttrekkerschap van de PvdA voor de verkiezingen voor het Europees Parlement en maakte en passant bekend dat hij graag namens de Europese sociaaldemocraten Jean-Claude Juncker wil opvolgen als voorzitter van de Europese Commissie. Gezien de politieke verhoudingen in Europa een niet van risico gespeende stap. ‘We hebben genoeg risicomijdende politici, meer dan genoeg,’ zegt Frans Timmermans. ‘De ziel van Europa staat op het spel. Voor zo’n grote, fundamentele kwestie wil ik graag risico lopen, al was het maar om te voorkomen dat ik mij later verwijten ga maken dat ik er niet alles aan heb gedaan om Europa in de goede richting te duwen.’

Nog niet zo lang geleden vreesde u dat Europa uiteen zou kunnen vallen, ook toen na het Brexit-referendum overal in Europa verkiezingsoverwinningen dreigden voor populistische, anti-Europese partijen. Is dat gevaar geweken? ‘Nee, sterker nog, het is gebleken dat het project Europa kan falen, nu één land heeft besloten de EU te verlaten. Dat is een nieuwe constatering. Zo’n vijf, tien jaar geleden was ook iedereen chagrijnig over Europa, maar dat Europa kon falen kwam in niemands gedachte op. Je kon zonder gevaar overal Europa de schuld van geven. Nu dit niet zonder risico blijkt te zijn, is het des te belangrijker om iedereen ervan te doordringen welke fundamentele waarden er in Europa op het spel staan. Ik geloof oprecht dat veel meer mensen dit beseffen dan wij denken. Niet voor niets vindt gemiddeld 62 procent van alle Europese burgers dat hun land in de EU moet blijven. Men wil dat Europa verandert, maar men wil er niet vanaf.’

Vandaar ook dat ik optimistisch ben over de kansen van de politieke stroming die ik vertegenwoordig. Anders dan de populistische partijen, zijn wij er niet op uit om angst te zaaien en de zaak kapot te maken. Wij zijn er ook niet om alles bij het oude te houden, zoals de conservatie EVP, waartoe het CDA behoort. De wereld verandert dermate snel, als je alleen maar aan het verdedigen bent is de kans groot dat je op den duur alles verliest. Als sociaaldemocraten staan wij voor een grondig hervormd Europa, waarin burgers, alle burgers, zich veilig en gezien voelen.’

Waar komt die onvrede over Europa uit voort? ‘We gaan door een periode van ingrijpende maatschappelijke veranderingen. Robotisering en technologisering leiden tot een brede herschikking van de samenleving en van ►

> **Mijn stroming kweekt geen stemming en breekt niet af**

onze instituties. Voor een deel van de burgers leiden die veranderingen tot een gevoel van machteloosheid en onvrede. Ze zijn bang de controle over hun leven te verliezen en zien hun toekomst en die van hun kinderen met angst en beven tegemoet. En geven daarvan de schuld aan, vul maar in: Europa, globalisering, de elite. Hun reactie is een stem op partijen die beloven dat alles blijft zoals het is, dus grenzen dicht, deuren toe. Ik heb daar begrip voor, zij voelen zich in de steek gelaten. Maar de oplossing voor hun terechte onvrede komt niet uit de populistische hoek, integendeel. In de VS, maar ook in Engeland beseffen vrouwen en jongeren inmiddels maar al te goed dat die hang naar het verleden een bedreiging vormt voor hun toekomst.'

Wat is er nodig om mensen te overtuigen dat Europa niet de oorzaak is van hun onvrede? Met andere woorden, met welk programma gaat u de verkiezingen in? 'Mensen maken zich grote zorgen over immigratie. In 2015 stond het water ons aan de lippen, elke dag kwamen er nieuwe bootjes aan, de situatie in de vluchtelingenkampen dreigde onhoudbaar te worden. Toen werd de deal tussen Turkije en de EU gesloten, waarvoor Merkel, Rutte, Samsom en ik ons stevig hebben ingezet. De zaak is nu onder controle, het aantal vluchtelingen dat nu nog in Europa aankomt is laag. Wat weer de integratie ten goede komt. Het is een van de vele voorbeelden die laten zien dat sommige zaken te groot zijn voor individuele lidstaten. Dat geldt ook voor het klimaat, de omschakeling naar duurzame energie of het bestrijden van het terrorisme. Geen mens denkt dat een land dat alleen voor elkaar krijgt, alleen als Europa kunnen we daarvoor een oplossing vinden.'

'Het zijn ook deze thema's waarvoor ik mij hard wil maken. We moeten af van de fossiele energie, de klimaatverandering is echt levensbedreigend. Het kan ook, windenergie wordt efficiënter, zonnepanelen goedkoper. Onlangs had ik in Brussel de CEO'S van vijf grote elektriciteitsbedrijven op bezoek. Zij bezworen mij dat de energierekening lager wordt, wanneer zij zich volledig zouden kunnen richten op duurzame energie. Wat ons nekt, zeiden zij, is dat we nu beide, dus zowel oude als nieuwe energie, moeten produceren. Bij die duurzame energie hoort een duurzame economie, één die gebaseerd is op hergebruik in plaats van exploitatie.'

'Een tweede punt is dat we de moed moeten hebben om ons als Europese overheid niet de les te laten lezen door grote multinationals. Toen president Roosevelt een kleine honderd jaar geleden merkte dat de Amerikaanse overheid slaaf dreigde te worden van het grote bedrijfsleven, kocht hij de grootste bedrijven op en voerde stevige wetgeving in tegen concurrentievervalsing. Ik zeg niet dat wij als EU bedrijven moeten opkopen of opknippen, maar het zou goed zijn als we meer controle krijgen over grote techbedrijven als Amazon en Facebook. Daar is al een begin mee gemaakt, aan Google en Apple zijn megaboetes opgelegd voor concurrentievervalsing. En de EU-wetgeving over gegevensbescherming waarover iedereen aanvankelijk steen en been klaagde, is een voorbeeld voor de rest van de wereld, Amerika is er stikjaloers op. Dit alles valt onder het thema dat mij het meeste bezighoudt: hoe zorg je ervoor dat mensen de controle over hun leven weer terug krijgen.'

Op die vraag zoeken mensen eerder het antwoord in hun eigen hoofdstad dan in Brussel. 'Wat wij in Brussel doen, is wel degelijk van invloed op het leven in hun eigen straat. Wanneer wij als EU de immigratie onder controle krijgen, merken mensen dat in de eigen leefomgeving. Het klimaat gaat iedereen aan. En wie is er tegen een eerlijker samenleving? Maar als belangrijkste opgave zie ik om iedereen mee te nemen in de maatschappelijke veranderingen die ons te wachten staan. Niet alleen een bevoorrechte groep mag de vruchten plukken van onze welvaart. Veel van mijn vrienden in Heerlen hebben het gevoel dat de samenleving niet langer van hen is, dat zij aan de zijlijn staan. Onder het mom: "Als ik mij niet lekker voel, zal ik ervoor zorgen dat die dikke koppen in Den Haag zich ook niet lekker voelen", stemmen zij op Wilders. Als Europa er niet ook is voor hen, zullen nog meer mensen vluchten in het nationalisme. Dat baart mij oprecht grote zorgen. Groepen worden tegen elkaar opgezet, er wordt gezocht naar zondebokken – vluchtelingen, Joden, je ziet nu al het antisemitisme zienderogen toenemen, al dan niet onder de vlag van antizionisme.'

'Mijn stroming kweekt geen stemming en breekt niet af. Het zit in de genen van de sociaaldemocratie om groepen mensen met elkaar te verbinden, om bruggen te bouwen. En dat is precies de opgave waarvoor Europa staat, samen met nationale en lokale politici, want alleen kunnen wij het niet.'

Maar uitgerekend de sociaaldemocratie zit in de hoek waar de klappen vallen. Hoe verklaart u dat? 'Ho, ho, we zijn nog steeds de tweede politieke stroming in Europa. Het feit dat het in Duitsland en Nederland minder gaat, vertekent het beeld. Dat is geen toeval, in beide landen betalen wij de prijs voor het dragen van regeringsverantwoordelijkheid. De groene partijen hebben daarvan geprofiteerd.

Het is mijn heilige overtuiging dat wij als sociaaldemocratie Europa dat te bieden hebben waaraan de grootste behoefte bestaat – aan het leggen van verbindingen en om ervoor te zorgen dat iedereen kan meedoen, ook mijn vrienden in Heerlen. Een van de dingen waarvan ik spijt heb, is dat ik op dringend advies van de toenmalige Britse premier Cameron mij niet heb bemoeid met het Brexit-referendum. Het gevoel dat je een wedstrijd hebt verloren zonder hem gespeeld te hebben, gaat mij niet nog eens overkomen. Deze Europese wedstrijd ga ik dus vol aan, gedreven door de overtuiging dat de ziel van Europa op het spel staat. En ik speel mee om te winnen, let maar op.' ■

Help je mee?

Nu het weer goed gaat met Nederland maakt Rutte-III willens en wetens de verkeerde keuzes voor onze samenleving. Na het dividend-debacle geeft dit kabinet via de winstbelasting miljarden terug aan het bedrijfsleven, terwijl we dat geld zo goed hadden kunnen gebruiken voor mensen bij de politie, in de zorg of het onderwijs.

Nelleke Vedelaar: ‘Daarom zie je de PvdA veel op straat, in actie voor hen die onze steun kunnen gebruiken. We kunnen als oppositie lijdzaam toekijken of we kunnen proberen zaken te veranderen. Met Lodewijk en de fractie in de Tweede Kamer voorop. Maar ook elders als partij. In de gemeenten, waterschappen, provincies, Eerste Kamer en in Europa.

Er komen drie belangrijke verkiezingen aan. Als campagneleider wil ik die winnen. Dat kan alleen als we het samen doen. We hebben alle partijgenoten gevraagd mee te helpen op straat campagne te voeren, zoals de mensen van ons gewend zijn. Maar dat is niet genoeg. De PvdA wil overal zichtbaar zijn. Met advertenties, flyers en bijeenkomsten kunnen we ons geluid laten horen. Om dat te bekostigen heeft een aantal leden al tijdelijk de contributie verhoogd. Ik ben daar dankbaar voor, maar we kunnen natuurlijk nog altijd meer financiële steun gebruiken. Daarom zijn we een aantal acties begonnen.’ ■

#1 - Steun de campagne: je bijdrage telt driedubbel!

Drie verkiezingen in een jaar vraagt veel van onze vrijwilligers, maar ook van onze partijkas. Daarom zijn we dit jaar een bijzondere actie gestart: doneer tijdelijk extra contributie. De extra maandelijkse bijdrage stopt automatisch weer na mei. Steeds meer mensen doen al mee. Heb je nog niet gereageerd: als het maar enigszins kan, doe dat dan nu alsnog. In 3 minuten steun je ons bij drie campagnes!

#2 - Met een gerust gevoel nalaten

Een beetje een gekke vraag… maar heb jij een goed doel opgenomen in je testament? De kans dat je het antwoord daarop met ‘nee’ beantwoordt is groot. Het voelt ook ongemakkelijk, om daarbij stil te staan. Toch vragen leden ons steeds vaker op welke manieren zij de partij iets kunnen nalaten. Neem contact met ons op, we denken graag met je mee.

#3 - Werf een nieuw lid

Een vereniging als de PvdA wil er zijn voor iedereen. Omdat je zeker wil zijn van goed werk, de beste zorg, kansen voor kinderen en een betaalbaar huis. We zoeken meer leden die dat ook vinden en die misschien nu nog twijfelen of ze ook lid van de PvdA moeten worden. Ga met hen het gesprek aan, of het nu je partner, buurvrouw of teamgenoot is. Hoe groter de vereniging, hoe meer financiële armslag en hoe meer we voor elkaar kunnen krijgen.

Welke optie je ook aanspreekt: je steun is driedubbel zo hard nodig!
Bel ons als je wilt helpen: 020-5512155, of ga naar pvda.nl.

Windmolen in je tuin?

#PS19

De overgang naar duurzame energie is een belangrijk onderdeel in het verkiezingsprogramma van de PvdA in Brabant. Martijn de Kort legt uit waarom.

Op de vraag wie er graag een windmolen in zijn achtertuin heeft, zullen maar weinig mensen volmondig met 'ik!' reageren. Tegelijkertijd is het onderwerp wel actueel nu we bezig zijn het klimaatakkoord uit te werken. Of het nu gaat om windmolens in je directe omgeving, om een zonneweide bij de boer om de hoek of dat je huis de komende jaren van het gas af gaat, we zullen allemaal te maken krijgen met de energietransitie.

Met energietransitie als onderdeel van ons verkiezingsprogramma bouwt de PvdA-Brabant voort op het werk dat we de afgelopen vier jaar gedaan hebben vanuit onze positie in de Brabantse coalitie. Zo is er, dankzij onze breed gedragen motie, een begin gemaakt met het verduurzamen van de provinciale gebouwen. Ook hebben we een loket ingericht waar alle 2500 Brabantse sportclubs financieel advies en hulp kunnen krijgen om hun accommodaties te verduurzamen en hebben we een belangrijke stap gezet naar een eerlijkere energietransitie met het dorpsmolen-concept langs de A16. Wat dat laatste betreft: ik ben ervan overtuigd dat dit soort projecten ons enorm kunnen helpen bij het eerlijker maken van de energietransitie en het creëren van draagvlak voor maatregelen, zoals het plaatsen van een windmolen bij mensen in de buurt.

Langs de A16 worden de komende jaren tientallen windmolens geplaatst. De provincie heeft met de potentiële bouwers en de betrokken gemeenten een deal gesloten dat 25 procent van de opbrengst van deze windmolens ten goede komt aan de lokale gemeenschap. Daarvoor wordt er in iedere gemeente een stichting opgericht die in overleg met inwoners, belangengroepen en ondernemers een programma opstelt om het geld goed te besteden. Bijvoorbeeld door bij te dragen aan de energierekening van omwonenden of aan projecten voor woningisolatie of zonnepanelen. Omwonenden kunnen daarnaast ook participeren door windmolen-obligaties te kopen. Dit breed gedragen initiatief heeft ertoe geleid dat er enthousiasme is ontstaan voor een grootschalig windmolenproject.

> **“ Omwonenden moeten mee-profiteren van energietransities**

Samen met het rijk en de gemeenten gaan de provincies de komende tijd aan de slag om energieakkoorden te sluiten. We zullen daar in onze omgeving allemaal wat van gaan merken, in huis, werk en vervoer. Het is de taak van de PvdA om ervoor te zorgen dat de energietransitie eerlijk verloopt. Dat mensen niet alleen de lasten maar ook de lusten ervan ervaren. Daarvoor moet er veel gebeuren en is het belangrijk dat we als overheid de regie stevig in handen nemen.
Daarom willen we in Brabant onder meer dat de provincie gemeenten helpt om financieringsprogramma's op te zetten voor zonnepanelen, waarbij de burger volledig ontzorgd wordt. Dat doen we nu al succesvol in Zuidoost-Brabant. Ook willen we dat bij iedere nieuwe logistieke meter meteen zonnepanelen worden geplaatst. En, naar voorbeeld van het A16-project, willen we verplichten dat omwonenden meeprofiteren van windmolenprojecten of zonneparken. ■

Actiecentra

pvda.nl/actiecentra

Actie

Niet praten maar doen. Dat is het motto van onze actiecentra. Inspirerende plekken waar mensen van binnen en buiten de partij elkaar weten te vinden om misstanden te signaleren, samen in actie te komen en niet te vergeten… het leuk te hebben met elkaar. Verspreid over het land. Dus ook bij jou in de buurt is een club - zoals we de actiecentra ook wel noemen – te vinden.

Club Noord

Club Noord (Groningen, Friesland en Drenthe) ondersteunt campagnes, traint, voert debat, prikkelt en is er voor alle PvdA'ers in Noord-Nederland. Maar Club Noord gaat ook over strategie. Zeker als het gaat om de bevingenproblematiek. Zo zijn er in Groningen regelmatig werkbezoeken en bijeenkomsten waarin maatschappelijke en politieke acties worden besproken om inwoners te ondersteunen bij hun ellende die door de gaswinning is ontstaan. Hoe kunnen wij deze inwoners helpen, hoe zorgen we voor veiligheid? Die ondersteuning vergt nauw contact met lokale, regionale en landelijke volksvertegenwoordigers, met actiegroepen en maatschappelijke organisaties. Ook in Drenthe speelt de gasproblematiek en Friesland heeft last van de zoutwinning. Sluit je daarom aan bij Club Noord. Meer informatie of meedoen? Mail dan naar: club.noord@pvda.nl.

Club West

Na de succesvolle actie voor kinderen in armoede, is er nu de actie Wonen of Wijken. Hiermee zet Club West (Zeeland en Zuid-Holland) de woningnood weer hoog op de agenda. Met een wachttijd van minimaal acht jaar voor inwoners en torenhoge huren in de vrije sector kunnen grote groepen mensen geen plek meer vinden in Den Haag. Alle partijen wijzen 'de ander' aan als schuldige. Woningcorporaties bouwen te weinig, projectontwikkelaars bouwen alleen voor de rijken en de gemeente zegt geen zeggenschap te hebben over commerciële vastgoedprojecten en dus de woonnormen niet te kunnen handhaven. Ondertussen heeft iedereen met een bescheiden inkomen het nakijken. Daarom broeden wij op actie. Een actie die focust op een oplossing én de vinger op de zere plek legt, bij alle betrokken partijen. Meer informatie of meedoen? Mail dan naar: club.west@pvda.nl.

Club Zuid

Binnen Club Zuid (Limburg en Nood-Brabant) zijn we lekker actief: bezoekjes aan het Europees parlement in Brussel, guerrilla-acties over laaggeletterdheid, verhalen vertellen van migranten en de zoektocht naar een beter bestaan, een manifestatie om het Floriade-terrein in Noord-Limburg open te houden en het helpen en opzoeken van veteranen in de regio. Allemaal thema's die burgers hebben ingebracht, en die we ondersteunen waar we kunnen. Vanaf januari ligt de focus onder meer op het thema veteranen, waar we – met de Invictus games van 2020 in Nederland in het vooruitzicht – zo veel mogelijk mensen willen helpen. Wil je aansluiten bij dit thema of een van de andere thema's? Heb je zelf een idee? Mail naar: club.zuid@pvda.nl.

Club Oost

Club Oost (Gelderland en Overijssel) bouwt aan een netwerk van PvdA'ers, die graag de handen uit de mouwen steken om van de PvdA weer een actiegerichte beweging te maken. We organiseren bijeenkomsten op toffe, zichtbare locaties, nodigen inspirerende gasten uit en ondersteunen initiatieven die Overijssel en Gelderland socialer, mooier en groener maken.
De eerste succesvolle avond was een *meet & greet* met Nelleke Vedelaar in poppodium Metropool in Hengelo met een bezoek aan een concert van een singer-songwriter. Soortgelijke avonden worden nu ook georganiseerd in Deventer, Doetinchem en Nijmegen. In Almelo werken we samen met het sociaal initiatief De Eethoek om kinderen uit arme gezinnen een vakantie in Zeeland aan te bieden. In februari staat er weer een 'Club Oost'-middag gepland. Wil je meedenken en helpen? Meld je aan bij club.oost@pvda.nl.

Club Midden

In deze regio die bestaat uit Utrecht, Nood-Holland en Flevoland, is de oprichting van de club in volle gang. Er liggen al veel ideeën en wensen. Heb je zelf een goed idee of wil je meehelpen? Mail dan naar club.midden@pvda.nl. ■

> **Om misstanden te signaleren, samen in actie te komen en niet te vergeten, het leuk te hebben.**

Tekst Michiel Zonneveld
Beeld Frederieke Jongbloed

Geef alle kinderen de kans hun droom na te jagen

Interview

Met de meeste kinderen in Nederland gaat het goed. Maar helaas is er ook een groep die weinig merkt van de groeiende welvaart. Lodewijk Asscher vindt dat alle kinderen gelijke kansen verdienen.

Aan dromen geen gebrek, merkt fractievoorzitter Lodewijk Asscher als hij tijdens schoolbezoeken met leerlingen praat. 'Wat me dan opvalt, is dat kinderen overal ongeveer dezelfde toekomstverlangens hebben. De een wil brandweerman worden, de ander huisarts of dierenarts en weer een ander wil in de ouderenzorg werken. Maar uiteindelijk gaat het om gewone dingen als een goede opleiding, een leuke baan en een prettig huis om te wonen. Het probleem is helaas dat niet alle kinderen de kansen krijgen om die dromen waar te maken. Dat heeft alles te maken met de ongelijkheid in de samenleving.'

Waarom de nadruk op kinderen? Ongelijkheid is toch een algemeen maatschappelijk probleem? 'Als jonge kinderen ermee te maken krijgen, is het extra schrijnend. Tijdens een bezoek aan basisschool De Pendinghe in Groningen hoorde ik over kinderen die niet op school kwamen als de juf ze niet haalde. Een toenemend aantal kinderen komt op school zonder eerst te ontbijten. Hun ouders hebben geen werk of af en toe een tijdelijk baantje. Dat soort verhalen hoorde ik ook terug op de basisscholen De Wilgen in Sliedrecht en De Stapsteen in Kollumerzwaag. Toen ik aan de kinderen in De Pendinghe vroeg wat ze in de zomervakantie hadden gedaan, bleken de meesten één dag iets leuks gedaan te hebben: met de bus naar pretpark Drouwenerzand in Drenthe. Dat was mogelijk door de Stadjerspas waar Groningers met een minimuminkomen recht op hebben. Verder was het hangen en wachten tot de school weer begon. Heel lang zorgde onderwijs voor meer gelijke kansen. Helaas zien we dat de ongelijkheid weer toeneemt.'

Moet de PvdA zich dan niet toch in de eerste plaats richten op het bestrijden van armoede? Kinderen merken het als eerste dat een samenleving uit elkaar groeit. Een miljoen mensen leeft in armoede. Voor de kinderen betekent dat geen geld voor nieuwe kleren of een sportclub. Als ouders met slecht betaalde flexbanen het hoofd boven water moeten houden, is het voor gezinnen niet altijd meer vanzelfsprekend dat ze 's avonds samen eten. Kinderen merken het ook als er te weinig betaalbare woningen zijn. Er gaat bij hun thuis dan nog meer geld aan huur op, of ze wonen in een flat waar alle problemen van de stad samenkomen.'

Is het onderwijs niet tekortgeschoten? 'Als je dat beweert, trap je op de ziel van al die leraren en andere medewerkers op scholen die echt keihard werken om kinderen die kansen te geven die ze verdienen. Ik ben elke keer diep onder de indruk als ik met docenten praat. Uit die gesprekken blijkt tegelijkertijd dat ze onder druk staan. Het ergste vinden ze dat de kinderen niet krijgen wat ze verdienen. Wij moeten de leraren veel meer steunen. Ik ben blij dat dit kabinet meer geld uittrekt voor salarissen, maar ik denk dat het nog te weinig is. Vooral in het lager onderwijs blijft de beloning achter.'

Helpen hogere salarissen de kinderen? 'Absoluut, want we moeten er alles aan doen om ervoor te zorgen dat er in de toekomst voldoende goede leraren zijn. Maar er is meer nodig. Kleinere klassen bijvoorbeeld. Zeker als daarin veel kinderen met problemen thuis zitten, is dat nodig om goed les te kunnen geven. Verder moet er gratis voorschoolse opvang komen. Wat ons betreft voor alle kinderen vanaf 2,5 jaar. Daarmee sla je verschillende vliegen in één klap. Ten eerste krijgen kinderen daardoor dingen mee die ze van hun ouders misschien niet meekrijgen. Denk aan kinderen van ouders met een taalachterstand. Verder wordt het voor alleenstaande ouders makkelijker om te gaan werken. En als je er een gezamenlijke buurtvoorziening van maakt, kan dat eraan bijdragen dat kinderen weer echt samen naar school gaan. De kinderen en ouders kennen elkaar dan al. Nu leven laag- en hoogopgeleiden helaas steeds meer in gescheiden werelden. Ik realiseer me dat de plannen geld gaan kosten. Maar wat denk je dat het kost als we het erbij laten zitten? Ik zou dus denken dat het kabinet de vier miljard euro die ze nu in vorm van lastenverlichting jaarlijks aan grote bedrijven gaat schenken, beter kan besteden.'

Maar voorkom je met dat beleid dat ouders hun kinderen naar verschillende scholen sturen? 'Hier ligt een verantwoordelijkheid van ons allen. Het begint met de kwaliteit van de scholen, ik ga niemand vragen zijn of haar kind naar een slechte school te sturen. Maar als de school goed is, moeten we ouders kunnen overhalen weer samen naar school te gaan. Je moet als overheid wel bereid zijn alles te doen om kinderen een eerlijkere kans te geven. Dat moet dus ook gevolgen hebben voor de manier waarop we het onderwijs organiseren. In Rotterdam was ik in een wijk met twee basisscholen. De ene vroeg een hoge eigen bijdrage en hanteert een wachtlijst. De ander niet. Ik hoef niemand te vertellen wat het gevolg was. Het treurige is dat er scholen zijn die artikel 23 in de Grondwet misbruiken om leerlingen die extra aandacht nodig hebben, te weigeren. De wet geeft ze nu die mogelijkheid. Maar dat Grondwetsartikel was ooit bedoeld om vooral christelijk onderwijs dezelfde rechten te geven als het openbaar onderwijs, niet om kinderen uit te sluiten. Het is nu, honderd jaar later, tijd om artikel 23 aan te passen. Het gaat ons om de vrijheid van onderwijs. Echte vrijheid: die van kinderen om hun dromen voor de toekomst waar te maken.' ■

Foto ANP

In memoriam

‘Hij koketteerde no levensverhaal maa zijn grote kracht’

Tekst Wouter Bos

oit met zijn
r daar school wel

Foto Vincent Mentzel/De Beeldunie

Als jong PvdA-politicus leerde Wouter Bos van premier en partijgenoot Wim Kok: 'Een sociaal-democratisch leider van eenvoudige komaf en met een groot vakbondsverleden.'

Het is best ingewikkeld om in de voetsporen te treden van iemand tegen wie je zo enorm opkijkt. Het helpt dan wel als je juist van hem veel hebt mogen leren. Zo ongeveer zat mijn relatie met Wim Kok in elkaar. Toen ik in maart 2000 staatssecretaris van Financiën werd in zijn tweede kabinet, had ik hem zelfs nog nooit ontmoet, alleen maar rondom hem campagne gevoerd en in de Tweede Kamer als Kamerlid mijn best gedaan. Hij was vooral De Grote Leider, op veilige afstand van jong grut zoals ik. Voeg daarbij alle verhalen over de norsheid en stugheid van Wim en iedereen begrijpt dat de zenuwen mij door de keel gierden toen ik als kandidaat-staatssecretaris in het Torentje langs mocht komen.

"Hij trotseerde menigmaal de eigen fractie

Man met visie

Het bleek niet nodig, Wim was hartelijk, ook een beetje vaderlijk en dat is in al die jaren daarna nooit meer anders geweest. Ik laafde me aan hoe ik hem zag leiden en besturen. En hij gaf me de kans, al was het maar omdat hij me (knipogend) veel langer bij de ministerraden toeliet dan mijn eigen agendapunten rechtvaardigden. Ik verbaasde me dat mensen zeiden dat Wim Kok geen visie had. Ik zag in de ministerraad niemand de zaken zo breed en diep benaderen als hij. Ik zag het diepgewortelde geloof in een verenigd Europa van een man die nog wist dat welvaart en vrede niet vanzelf ontstaan. Ik zag een premier die menigmaal de eigen fractie trotseerde, omdat hij premier wilde zijn van de hele coalitie, liefst van alle Nederlanders. Ik zag de tranen naarmate het moment dichterbij kwam dat de Srebrenica-rapporten uit zouden komen. En ik zag en leerde ook van de voorzichtigheid van de ervaren onderhandelaar en bestuurder. Neem nooit een beslissing voor het echt moet. Kijk uit met het omarmen van principes als je niet weet wat de consequenties kunnen zijn.

Gezag & krediet

Wim Kok koketteerde nooit met zijn levensverhaal, maar daar school wel zijn grote kracht. Een sociaaldemocratisch leider van eenvoudige komaf en met een groot vakbondsverleden. Het is één ding als je het verhaal van verheffen en emanciperen, van kansen krijgen en kansen pakken, mooi kunt vertellen. Het is beter als het ook je eigen verhaal is. Ik denk dat Wim daarom, ook op moeilijke momenten (de WAO, Zorreguieta), zo veel gezag en krediet in de partij bleek te hebben. Iedereen wist immers waar hij vandaan kwam en waar hij voor stond. Als collega kreeg je er overigens soms op heel onverwachte momenten mee te

Soms zag je Wim de vakbondsman weer even voor je"

Foto Vincent Mentzel/De Beeldunie

maken. Toen ik als staatssecretaris van Financiën het jaarlijkse belastingplan nog met een belastingverhoging rond moest krijgen, kwam er plots uit het Torentje een onverwachte boodschap: de accijns op tabak mocht niet omhoog. Reden: de premier vond dat die bouwvakkers op de steigers gewoon hun sjekkie moeten kunnen blijven roken. En je zag Wim de vakbondsman weer even voor je.

Wim was op nog een ander punt een rasechte sociaal-democraat: als puntje bij paaltje kwam vond hij dat we verantwoordelijkheid moesten nemen, in de oppositie hadden 'onze mensen' niets aan ons. Dat is altijd zowel de kracht als de achilleshiel van de PvdA geweest, want kunnen en willen besturen betekent soms ook het teleurstellen van de eigen achterban. Wim heeft dat letterlijk aan den lijve ondervonden rond bijvoorbeeld de WAO en menig PvdA-leider na hem op vergelijkbare onderwerpen.

Vaderlijke glimlach

Als Wim eenmaal vond dat verantwoordelijkheid gedragen moest worden, en als hij eenmaal ergens voor stond, dan kon hij dat ook op een bijna intimiderende manier brengen. Ik herinner me nog dat ik net PvdA-leider was geworden en hem vertelde (in 2003) dat ik niet zelf premier wilde worden als we de verkiezingen zouden winnen. Hij begreep er niets van. Die verantwoordelijkheid hoorde er immers bij. Ik murmelde er nog tegenin dat ik net getrouwd was en ook een gezin wilde beginnen. Wim had zijn antwoord klaar: het Catshuis was groot genoeg voor een gezin en Tony Blair had toch ook kinderen gekregen tijdens zijn premierschap? Het zal een van de weinige keren zijn geweest dat ik hem durfde tegen te spreken. Maar toen ik de deur achter me dichttrok was er gelukkig ook die vaderlijke glimlach weer, net als toen in het Torentje. ■

Foto Hans Peters / Anefo

Foto Bibi Veth

“Je kunt ook met de trein naar Berlijn”

Maarten Wiedemeijer (30)

Raadslid PvdA-Haarlem en werkzaam voor Both Ends

Europa2019

De PvdA vroeg leden en niet-leden mee te denken over het Europees verkiezingsprogramma. Op europa2019.pvda.nl konden zij hun ideeën indienen en stemmen verzamelen. Maarten Wiedemeijer wil onder meer kerosine voor vliegtuigen voortaan belasten.

Een Europees verbod op vrijstelling belasting kerosine en vliegtickets: dat had Maarten Wiedemeijer bedacht voor het Europees verkiezingsprogramma. Wiedemeijer: ‘Veel jongeren maken zich zorgen over de traagheid van de verandering naar een duurzame economie. Volgens hen houden economische belangen de noodzakelijke veranderingen tegen. De PvdA moet ervoor zorgen dat die omslag naar een duurzame economie wel gemaakt wordt. Door bijvoorbeeld kerosine voor vliegtuigen voortaan te belasten. Daardoor worden ook de vliegtickets duurder en gaan mensen misschien minder snel vliegen en vaker de trein nemen. Minder vliegen kan de noodzakelijke verlaging van C02-uitstoot helpen realiseren.

Nederland loopt achter als het gaat om duurzaamheid. Ik woon vlakbij Schiphol en heb de afgelopen jaren deze luchthaven flink zien uitbreiden. Dat hebben we toegelaten, omdat we werkgelegenheid en economische ontwikkeling belangrijk vonden. Bovendien konden dankzij belastingvrije tickets en goedkope kerosine ook mensen met een smalle beurs op vliegvakantie. Verworvenheden die op gespannen voet staan met de wens om de luchtvaart te beperken.

Mensen met een laag inkomen mogen natuurlijk niet de dupe worden van de maatregelen om duurzaamheid te bevorderen. Voor hen moeten we betaalbare oplossingen bieden. Maar als we de CO2-uitstoot tegen willen gaan, moeten we hoe dan ook minder gaan vliegen. Zeker op routes die korter zijn dan 500 kilometer. Dan is de trein een prima optie, maar dat vergt wel meer en betere treinen.

Helaas heeft mijn plan om BTW op vliegtickets te heffen het verkiezingsprogramma niet gehaald, maar dit is in ieder geval alvast een mooie eerste stap. We nemen maatregelen om de uitstoot van CO2 duurder te maken, om de kerosine te belasten en om in Europa meer hogesnelheidslijnen te realiseren. Het is belangrijk dat we over duurzaamheid afspraken maken in Europa en niet in ieder land afzonderlijk. Zo voorkom je oneerlijke concurrentie tussen lidstaten. Als we alleen in Nederland de kerosine gaan belasten, verplaatsen veel maatschappijen hun vluchten net over de grens. En daarmee los je natuurlijk niets op.’

Het idee:
‘In veel landen, onder meer in Nederland, zijn vliegtickets en kerosine vrijgesteld van belasting (btw & accijns). Hiermee wordt de vervuilende luchtvaart voor vele miljarden gesubsidieerd. Om de noodzakelijke verlaging van CO2-uitstoot te realiseren is het essentieel om minder te vliegen binnen de EU.
Het is de hoogste tijd om binnen de EU een gelijk speelveld te creëren voor mobiliteit. Om duurzamere vormen, zoals de (hogesnelheidsd)trein, een eerlijke kans te geven moet de EU de lidstaten verbieden vliegtickets en kerosine vrij te stellen van belasting.’ ■

Dit zegt de PvdA in het concept-programma onder meer over het stimuleren van duurzaam vervoer: ‘We willen veel meer investeren in duurzaam en betaalbaar vervoer dat Europese landen met elkaar verbindt. Denk aan hogesnelheidstreinen en de hyperloop als een reëel alternatief voor de vervuilende korte vluchten [...] En we willen een kerosinebelasting voor de luchtvaartindustrie invoeren en toewerken naar stookolievrije vracht- en cruiseschepen.’

Actie

Fietstocht Jan Schuurman Hess

Wat is de stand van het land, vanuit sociaaldemocratisch perspectief? Wat zijn de verhalen, de ervaringen en de dromen van de mensen? Hoe staan we er eigenlijk voor, bijna 125 jaar na de start van de sociaaldemocratie in Nederland? Met die vragen fietst Jan Schuurman Hess door Nederland.

Twee jaar lang, twee dagen per week wandelde hij dwars door Nederland om erachter te komen waarom zoveel mensen de sociaaldemocratie uit het oog zijn verloren. Nu, zes jaar later gaat Jan Schuurman Hess weer op pad, dit keer op de fiets. Het startschot voor zijn nieuwe tocht werd op zondag 26 augustus gegeven door PvdA-voorzitter Nelleke Vedelaar. Dat was in Zwolle voor het gebouw de Atlas, waar 124 jaar eerder, in 1894, de SDAP werd opgericht. Om de twee weken, op woensdag, donderdag en vrijdag, fietst Schuurman Hess door steden en dorpen; hij zoekt mensen op, op het werk, thuis, op school of zo maar op straat. Tussendoor schrijft hij zijn verslagen.

‘Ik hoop dat PvdA-leden en -afdelingen meehelpen,’ vertelt hij. ‘Zij zijn de ogen en oren in de samenleving, kennen de knelpunten en de verhoudingen in de bedrijven, in de zorg, in de volkshuisvesting en het onderwijs. Met die kennis kan ik aan de slag. Bovendien hoop ik onderweg op de gastvrijheid van PvdA’ers; anders is de reis niet goed mogelijk. Als tegenprestatie kan ik ’s avonds verhalen vertellen voor leden, sympathisanten en kiezers, en meehelpen om verbindingen te leggen binnen en buiten de partij.’

In Almelo was Schuurman Hess dankzij de contacten van raadsleden Jorien Geerdink en Arjan de Vries te gast in gaarkeuken de Eethoek, waar de armste bewoners van de stad driemaal in de week een warme maaltijd krijgen aangeboden. ‘Dat bood een beginnend inzicht in de levens van mensen die het slecht hebben getroffen, en de aanzet tot een actie. De PvdA-Almelo gaat ervoor zorgen dat de “gasten” van de Eethoek, ouders en kinderen, voor het eerst een kleine week op vakantie kunnen, naar Zeeland.’

Partijvoorzitter Nelleke Vedelaar is blij met de fietstocht en de verhalen van Jan. ‘Dit project gaat voorbij aan de politiek van de actualiteit. Dit gaat over de lange adem van de sociaaldemocratie en tegelijkertijd inspireert het ons tot directe acties.’

Jan Schuurman Hess is als redacteur verbonden aan de PvdA. De verslagen van zijn fietstocht zijn te lezen op de site van de PvdA.

Nelleke Vedelaar: een strijdbare verbinder

Tekst Nynke de Jong
Beeld Raymond van Olphen

Nelleke Vedelaar (1977) beheerde in het gemeente-bestuur van Zwolle de portefeuilles Zorg, Wonen, Armoedebestrijding, Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Ze woont nog altijd met haar rode kater en haar zus in de Hanzestad, waar ze iedere week als zangeres met haar band oefent en soms ook optreedt. Als PvdA-voorzitter wil ze dat naast de strijdvaardigheid ook de gezelligheid en saamhorigheid binnen de vereniging terugkeert.

Interview

Sinds ze een jaar geleden aantrad als voorzitter werkt Nelleke Vedelaar op drie fronten aan de toekomst van de PvdA. Meer vrijwilligers betrekken, meer acties en een verdere vernieuwing van de sociaaldemocratische agenda.

'Ik ben opgegroeid in Espel, een dorpje naast Urk. Bij de dijk en het IJsselmeer, met de windmolens en de rechte wegen. En altijd de wind. Ik woonde er met mijn ouders en mijn zusje Anneke. Mijn vader was timmerman, mijn moeder zorgde voornamelijk voor ons. In de zomer was ze in de landbouw aan het werk. Als tieners deden mijn zusje en ik dat ook: tulpen koppen en bollen pellen. Dat werd van huis uit ook gestimuleerd: als je wat wilt, moet je ervoor sparen en moet je er dus voor werken. Mijn vader was kaderlid van de Bouw- en Houtbond. Mijn moeder was actief voor de dierenbescherming. Dus mijn moeder collecteerde en met mijn vader gingen we met z'n allen mee naar het bondscongres. En we gingen op zomerkamp met de FNV.'

Sociale ouders dus? 'Sociaal en vooruitstrevend. Ze waren pas 21 en 23, toen ik werd geboren. Ze gingen met ons aan tafel zitten om bijvoorbeeld uit te leggen dat er mannen zijn die verliefd worden op mannen en vrouwen op vrouwen. Iets wat bij ons in het dorp nog helemaal niet besproken werd. En dus ging mijn eerste spreekbeurt over homoseksualiteit.'

Op school in Espel? 'Ja! En ik begon met alle scheldwoorden voor homoseksueel, die ik kon bedenken. Om te shockeren. Ik werd soms een beetje recalcitrant van de polder.'

Na de middelbare school verhuisde je naar Zwolle en werd je lid van de PvdA. Waarom? 'Ik was al vrijwilliger bij het Bevrijdingsfestival en zat in het bestuur van het Zwols Popfront. Maar ik wilde continu iets van betekenis doen. Het was de tijd van het asielbeleid van minister Rita Verdonk. Mensen die al jarenlang in Nederland woonden, werden met uitzetting bedreigd. Met de SP, GroenLinks, PvdA, de Vredesbeweging, maar ook met de anarchisten heb ik toen het Zwols Platform voor Humaan Asielbeleid opgericht. We stonden elke eerste donderdag van de maand met fakkels op de Grote Markt in Zwolle. Ik stond door een megafoon *Iedereen is van de Wereld* te zingen. En we vertelden de verhalen van asielzoekers. Onrecht trok ik me ontzettend aan.'

Je ouders zaten bij een vakbond. Mensen waren toen nog ergens lid van. Dat is nu wel anders. 'Het is zo ongelofelijk belangrijk dat niet alleen de vakbond, maar ook de PvdA zich keihard inzet voor sociale rechten voor werknemers. We zijn met zijn allen trots op de verzorgingsstaat en hoe die tot stand is gekomen. Nu moeten we weer strijden voor die sociale zekerheid, voor zzp'ers, of eigenlijk voor iedereen met flexcontracten of in schijnconstructies. Dat is de grootste onzekerheid. Veel mensen in armoede zijn werkende armen. De noodzaak is groter dan ooit om op te staan voor die groep. En tegelijk is dat een flinke klus. Dat zien we natuurlijk ook bij de vakbond. Dus moeten we optrekken met mensen en instanties die zich willen inzetten om in al die nieuwe vormen van de economie te zorgen voor bescherming en zekerheid.'

Hoe krijg je mensen bij je club? 'Wij moeten degenen zijn die anderen opzoeken. Ik ben bijna acht jaar wethouder geweest en op een gegeven moment werd er tegen me gezegd: "Ik vertrouw jou nog wel, maar ik weet niet of ik je partij nog wel vertrouw." Als wij wetten en macro-economische cijfers niet meer kunnen vertalen naar het alledaagse leven en de zorgen waar mensen 's nachts van wakker liggen, dan hebben we een groot probleem. Die verbinding maken is een van de pijlers van mijn voorzitterschap. Want het gaat niet om de PvdA. Het gaat om al die mensen. Het gaat om die sociale vooruitgang die je wilt bereiken. En natuurlijk doen we dat met onze partij en natuurlijk wil je graag dat mensen zich aansluiten en dat je daarmee die beweging groter maakt. En natuurlijk krijg je een betere positie op het moment dat je meer raadszetels hebt en meer Tweede Kamerleden, maar het begint allemaal bij de oorsprong. Waarom ben je ooit lid geworden van de PvdA? Dat is niet omdat je minister wilde worden. Dat is omdat je iets vond, omdat je iets zag in de samenleving.'

En dat gevoel zet je om in acties? We zijn nu met vijf regionale actiecentra begonnen in het land, plekken waar veel jonge PvdA'ers bij elkaar komen, die op zoek gaan naar wat er in de streek leeft en vervolgens acties opzetten. Dat is niet een campagneplan dat van tevoren bedacht is om zo veel mogelijk stemmen te trekken. Nee, het idee is: hoe kun je zo veel mogelijk mensen helpen en ondersteunen? Vanuit die motivaties vloeien uiteindelijk je idealen voort.' ►

Lastig, want de partij wil natuurlijk ook groter worden. Dus je moet ook bedenken: hoe gaan we de kiezer bereiken? ‘Ja, maar dat laatste komt vanzelf als je vanuit je idealen werkt. Geloof je in jou en mij? Geloof je in de samenleving? En luister je naar het verhaal van mensen? Als je daar niet oprecht in bent, prikken mensen er meteen doorheen. Vanuit die idealen ga je aan het werk als volksvertegenwoordiger.’

Je bent ruim zeven jaar wethouder van Zwolle geweest. Wat was het hoogtepunt? ‘Er is veel moois gebeurd. Bijvoorbeeld dat we midden in de crisis hebben afgesproken dat we alle grond die wij in de binnenstad nog hadden, gingen afwaarderen naar sociale huurgrond. We hebben gewoon vierhonderd extra sociale huurwoningen gebouwd.

Ik hield me ook bezig met de dak- en thuislozen in Zwolle. Toen ik begon, zaten die mensen nog weggestopt in de dagopvang. Dat moest echt anders. Kom naar het wijkcentrum, zeiden we, of doe mee op de kinderboerderij als dat je plek is. Bestaanszekerheid, als het gaat over wonen, zorg, een vast inkomen en goed onderwijs voor iedereen, dat is waar ik me als wethouder voor heb ingezet. Daarbij kun je het verschil maken. En dat is fantastisch als je dat kunt bereiken.’

Waarom wilde je voorzitter worden? ‘Omdat het nodig was. We hadden ongelofelijk verloren bij de verkiezingen. Maar voor mij betekende dat niet het einde van de PvdA. *No way.* Ik heb me gemeld, ben op campagne gegaan en heb veel afdelingen bezocht. Daar kwam ik al die vrijwilligers tegen, die 43.000 leden die zich elke dag opnieuw inzetten voor de PvdA, die die noodzaak ervan ook zagen. Mensen waren boos, mensen waren verdrietig, maar uiteindelijk waren ze strijdbaar om er met z’n allen weer bovenop te komen.’

En wat doe je met de erfenis van Rutte II? ‘Het was een onmogelijk verkiezingsuitslag. De VVD kon alleen maar met de PvdA regeren. Maar twee zulke verschillende partijen die samenwerkten, zorgden voor een vertroebeld beeld. En dat is ook ten koste gegaan van mensen die het moeilijk hadden. Daar maken we nu nieuwe plannen voor. Die versnelde verhoging van de AOW-leeftijd, was geen goed idee. We hebben gezien dat mensen daar de dupe van worden. Mensen met zware beroepen moeten eerder kunnen stoppen met werken. De AOW moet op slot op 66 jaar, en wel nu. Omdat het financierbaar is en we er een alternatief plan voor hebben bedacht. Soms moet je terugkomen op datgene wat je eerder bedacht had, omdat je ziet dat het anders moet zoals bij de sociale werkplaatsen. De jij-bak die je dan hoort, is vaak: “Ja lekker, toen je de macht had, deed je het niet en nu je in de oppositie zit wel.” Jazeker. Overigens ben ik ervan overtuigd, dat al die mensen die toen in de coalitie zaten, ook gevochten hebben voor onze waarden. En ik ben blij dat het de PvdA was die de coalitie kon vormen in een economische ongelofelijk zware tijd, en niet bijvoorbeeld een andere liberale partij. Maar ik ben ook blij dat we nu met zijn allen kunnen kijken waar we echt voor staan. En nieuwe plannen kunnen maken voor mensen die hulp nodig hebben.

Sommigen zeggen ook wel: “De sociaaldemocratie is klaar, want ik was een dubbeltje en ik ben een kwartje geworden.” Maar er zijn nog zo veel meer dubbeltjes die kwartjes kunnen worden. En die dubbeltjes en kwartjes maken zich ook zorgen over de toekomst. Kan je voor je kinderen net zo’n positief toekomstbeeld schetsen als je zelf altijd hebt gehad?’

Wanneer is voor jou je voorzitterschap geslaagd? ‘Als wij een partij zijn die jonge mensen aan zich weet te binden. Als we een echt diverse partij zijn, waarin we de talenten van vrijwilligers benutten. Als we die actiegerichte partij nog veel meer kunnen laten zien. En als we ook weer werken aan een sociaaldemocratische agenda voor de toekomst. Grote vraagstukken zoals de tweedeling, daar hebben wij sociaaldemocraten antwoorden op. Die moeten we met elkaar niet alleen opschrijven en bedenken, maar ook vertalen naar diezelfde politieke acties.

Daar heb ik nog wel een paar jaar voor nodig hoor!’ ■

“Hoe kunnen we zo veel mogelijk mensen helpen en ondersteunen?

De noodzaak is groter dan ooit om op te staan voor die grote groep werkende armen”

De rode pen

Paul Tang

Dijk van Europa
Hoe kunnen we een democratische tegenkracht bieden aan de macht van de markt en het grootkapitaal? Europaparlementariër Paul Tang stelt dat een nieuw elan voor de Europese Unie hoogstnoodzakelijk is om de machteloosheid in Europa tegen te gaan. Vaak hoor je de verzuchting dat het niet uitmaakt op wie je stemt, dat er uiteindelijk niets verandert. Daarom betoogt Tang in zijn nieuwe boek *Dijk van Europa* dat het anders kan, ook op Europees niveau. De politiek moet zich vooral niet langer de wet laten voorschrijven door markten, het grootkapitaal en 'big data'.

Pauls politieke-boekentips:
Ongelijkheid, Anthony Atkinson (2015)
De econoom Atkinson heeft zijn carrière gewijd aan onderzoek naar de politieke en economische oorzaken van ongelijkheid. Het knappe is dat hij ook met interessante aanbevelingen komt om ongelijkheid te verminderen, zoals een basisbaan voor iedereen.

Kanttekeningen bij Hitler, Sebastian Haffner (1978)
Haffner is een Duitse publicist die vlak voor de oorlog naar England is gevlucht, en die in een kort boek een scherpe en oprechte analyse geeft over de opkomst van Adolf Hitler. Een standaardwerk voor wie de lessen uit de donkerste pagina´s van de geschiedenis wil trekken.

Vuur en as, Michael Ignatieff (2013)
Michael Ignatieff is een politiek theoreticus uit Canada, die na jaren van studie en lesgeven over politiek werk, leider wordt van de liberale partij. Dit boek is een terugblik op dat avontuur. Op vermakelijke en inzichtelijke wijze beschrijft Ignatief hoe een academicus zijn weg zoekt in de politieke praktijk. ■

10,00

Elke formatie faalt
Wimar Bolhuis

ISBN: 9789045037325

Verkrijgbaar bij onder andere bol.com:
https://www.bol.com/nl/p/elke-formatie-faalt/9200000095526187

~~20,99~~ **17,50**

De zijkant van de macht
Julia Wouters

actieperiode: 27-12-'18 – 22-01-'19
actienummer: 904-10603
ISBN: 9789460038815

Deze bon is bij elke boekhandel in te leveren of via de website van uitgeverijbalans.nl

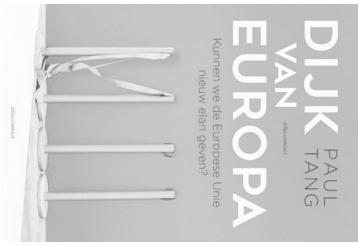

~~19,99~~ **14,99**

Dijk van Europa
Paul Tang

actieperiode: 27-12-'18 – 27-03-'19
actienummer: 904-10619
ISBN: 9789045037325

Bij inlevering van deze bon bij de boekhandel krijgt u €5,- korting. Let op: Primera en Bol.com accepteren de kortingsbon niet.

Foto Ruud Pos

Julia Wouters

Over *De zijkant van de macht*
De politiek is te belangrijk om alleen aan mannen over te laten, Els Borst zei het al. Maar vreemd genoeg neemt het aantal vrouwen daar juist af. Terwijl de maatschappelijke betrokkenheid en het activisme onder vrouwen de laatste jaren sterk is gegroeid, hebben weinigen de ambitie om de politiek in te gaan. Hoe komt dat? In *De zijkant van de macht* zoekt Julia Wouters naar een verklaring.

Julia's politieke-boekentips:
Dear Madam President, Jennifer Palmieri (2018)
De voormalige communicatie-directeur van de campagne van Hillary Clinton, Jennifer Palmieri, schreef een hele lange brief aan de toekomstige vrouwelijke president van de VS. Alles wat ze leerde in haar tijd in het Witte Huis onder Obama en in de campagne van Hillary Clinton stelt ze beschikbaar aan de volgende generatie vrouwen.

Joke Smit, biografie van een feministe, Marja Vuijsje (2017)
Een mooie biografie die leest als een avonturenboek. Een prachtig tijdsbeeld, en een belangrijke boodschap voor de toekomst. Alleen maar zeggen dat je emancipatie van vrouwen belangrijk vindt, is niet genoeg. Je moet er ook naar handelen. Doordat Smit teleurgesteld raakte in haar PvdA, werd ze een voorstander van een vrouwenpartij.

The Myth of the Nice Girl, Fran Hauser (2018)
Zelfhulpboeken die je vertellen wat je allemaal verkeerd doet als vrouw? In de vuilnisbak ermee! *Nice girls don't get the corneroffice* beschrijft maar liefst 133 'fouten' die vrouwen maken. Maar waarom is het fout om aardig te zijn? In Hausers Boek, krijg je juist tips hoe je jezelf kunt blijven en succesvol kunt zijn. De ondertitel luidt dan ook: bereik wat je wilt, zonder te worden wie je haat. We snakken allemaal naar authentieke politici. Jezelf blijven –zeker als vrouw – is ontzettend belangrijk. ■

Wimar Bolhuis

Elke formatie faalt: Verkiezingsbeloftes die nooit worden waargemaakt
Wat komt er terecht van alle campagneretoriek? Gebaseerd op mijn proefschrift, vergelijk ik regeerakkoorden met verkiezingsprogramma's van regeringspartijen tussen 1986 en 2017. Nederlandse politici blijken andere afspraken te maken dan zij vol vuur beloven. Afspraken die vaak voordelig uitpakken voor het bedrijfsleven en nadelig voor gewone burgers.

Wimars politieke-boekentips
People vs. Democracy: Why our Freedom is in Danger, Yascha Mounk (2018)
Mounk zet uiteen dat populisme opkomt door de groeiende migratiestromen in de wereld, het gevoerde economisch beleid en de informatiedelingsmogelijkheden door digitalisering. De populistische politici beslissen vervolgens om in hun democratieën de grondrechten van bepaalde groepen inwoners te beperken of om de grondrechten van alle inwoners in te bedden in een autoritair regime.

The Once and Future Liberal: After Identity Politics, Mark Lilla (2017)
Lilla's visie is dat de linkse politiek zich heeft laten meeslepen in identiteitspolitiek, veelal gender en culturele diversiteit en daardoor de kiezers onbedoeld tegen elkaar heeft opgezet. De kiezers zijn weggelopen, omdat ze zich niet aangesproken voelen door het zelfmedelijden, narcisme en slachtofferschap wat uit deze identiteitspolitiek spreekt. Lilla wil dat linkse politici weer verbindende verhalen voor iedereen vertellen.

Gewone Deugden: Samenhang in een verdeelde wereld, Michael Ignatieff (2017)
Ignatieff toont aan dat overal ter wereld groepen dezelfde morele waarden hanteren:. Maar ook dat mensen rechtvaardiging voor hun gedrag putten uit hun familie, buurt en vrienden. Hun morele doel is de boel draaiende te houden en te voorkomen dat de situatie uit de hand loopt. Daarom kiezen mensen vaak voor hun eigen groep, waardoor er een conflict kan ontstaan met liberale waarden. ■

Foto De Beeldredaktie

Terugkijken is vooruitzien

December is altijd een tijd van terugkijken op het afgelopen jaar en vooruitkijken naar het nieuwe jaar. Als ik terugkijk op 2018 was het een jaar met twee gezichten. Een bloeiende economie, maar bepaald niet voor iedereen. Vooruitgang in Europa, maar onrust in de wereld. En wat ik steeds vaker hoor: we hebben weer behoefte aan meer balans in de samenleving. Minder ikke ikke ikke, meer wij. Mensen hebben behoefte aan een vrolijker vooruitzicht.

Het was ook het eerste volledige jaar van het kabinet Rutte III. Hoe deden ze het? Het afschaffen van de dividendbelasting ging niet door, maar het geld ging alsnog naar het grote bedrijfsleven. Dat is het eigenlijk wel. Wat niet betekent dat er niks te doen viel. Er gingen drie ziekenhuizen failliet. Voor het eerst zorgde het lerarentekort voor een vierdaagse werkweek op een aantal scholen. En overal praten mensen met elkaar over hoe moeilijk het is om een betaalbare woning te vinden. En iedere keer heeft het kabinet geen antwoord.

Geen tussenrapport om trots op te zijn, lijkt me. En dat brengt ons bij het nieuwe jaar. Een verkiezingsjaar. Ik zie dat er langzaam maar zeker iets aan het veranderen is in Nederland. Mensen horen het kabinet zeggen dat de leraren nog even moeten wachten. Ze horen over de ‘woningmarkt’ en over de marktwerking in de zorg. Systemen en de grote bedrijven zijn belangrijker dan mensen. Maar mensen zijn daar klaar mee. Ze voelen dat dit liberale verhaal over de datum is.

Het is tijd voor een optimistischer en vrolijker verhaal. Een socialer verhaal. Mensen verlangen naar een land waarin ze zeker kunnen zijn van een fijne en betaalbare woning. Van de beste zorg als je die nodig hebt. Van een goede leraar voor de klas. Van werk waar je mee vooruit durft te kijken. Als je zeker bent van je bestaan, is vooruitgang mogelijk. Ik geloof dat ontzettend veel Nederlanders die sociaaldemocratische idealen met ons delen.

Wij hebben het afgelopen jaar een stijgende lijn laten zien. Steeds meer mensen zijn bereid ons hun vertrouwen te geven. En dat is ook vooral de verdienste van al die partijgenoten die het afgelopen jaar bij weer of geen weer campagne hebben gevoerd. Bij alle afdelingen die ik heb bezocht, voelde ik de energie en het hernieuwde vertrouwen in onze idealen.

In het nieuwe jaar gaan wij opnieuw de straat op om campagne te voeren. Gaan we onze buren en vrienden vertellen over de PvdA en waarom Nederland nu behoefte heeft aan de sociaaldemocratie. Met Mei Li Vos voor de Eerste Kamer, die ons geluid daar luid en duidelijk gaat laten horen. En met Frans Timmermans, voor een Europa dat er niet is voor de grote multinationals, maar voor ons allemaal. Samen gaan we er een prachtig jaar van maken! ■

Lodewijk Asscher